

ПОЛІТИЧНІ ІНСТИТУТИ ТА ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ

Ступінь вищої освіти – другий (магістерський)
Освітньо-професійна програма: 052 «Політологія»
Курс навчання: 1, семестр 1
Кількість кредитів: 4, 120 годин
Мова викладання: українська
Дні, час, місце: Французький б-р, 24/26, за розкладом
Консультації: Французький б-р, 24/26, к. 35, щотижнево за розкладом

СИЛАБУС

Викладач:	к.політ.н., доцент Кройтор Артем Вікторович
Кафедра:	Політології
Контактна інформація:	artem.politique@gmail.com

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі студентами буде здійснюватися через вказаний E-mail та очні зустрічі на консультаціях.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна спрямована на формування теоретичних і практичних знань про: політичний процес, його типологію; соціокультурні чинники політико-трансформаційних процесів в Україні; вплив неопатримоніалізму на вітчизняний політичний процес; інституційну теорію та її застосування до аналізу політичних інститутів в Україні таких як партії, парламент, неформальні інститути впливу на політичну систему; інституційний дизайн української політики..

Завдання. Головним завданням є формування у здобувачів знань про соціально-політичні процеси в Україні, зокрема особливостями становлення та функціонування інститутів демократії у сучасному процесі політичної трансформації. Передумовою вивчення дисципліни є опанування таких дисциплін, як: Політична модернізація та транзитивні процеси, Теорія політичних партій і партійних систем. Партійна система України, .

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Результати навчання	Завдання
1. Політичний процес: поняття, специфіка, рівні аналізу.	Здатність проводити дослідження та аналіз політичного процесу в Україні. Критично осмислювати проблеми та принципи функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів в Україні та регіонах.	Питання, есе.

2.Типологія політичних процесів.	<p>Критично осмислювати проблеми та принципи функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів, типологізувати політичні процеси.</p> <p>Комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у різних типах політичного процесу.</p>	Питання, презентації
3. Соціокультурні чинники політико-трансформаційних процесів.	Проводити дослідження впливу соціокультурних чинників на вітчизняні політичні процеси. Комплексно використовувати нормативу та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу.	Питання, презентації
4. Політичні трансформації в Україні: основні тенденції та проблеми.	Критично осмислювати проблеми політичної трансформації в Україні, її впливу на функціонування влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів в Україні. Здатність використовувати широкий спектр концептів і методів для інтерпретації та аналізу політичних процесів в Україні в умовах трансформації. Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання з політології, що включають сучасні наукові здобутки у сфері транзитології для аналізу сучасних вітчизняних політичних процесів. Критично осмислювати принципи здійснення влади та публічної політики, політичних інститутів у процесі трансформації політичної системи в Україні.	Питання, презентації
5. Концепція неопатримоніалізм: вітчизняні реалії.	<p>Критично осмислювати проблеми та принципи функціонування та закономірностей розвитку влади та публічної політики в умовах непатримоніального суспільства.</p> <p>Аналізувати владу та урядування, політичну систему України її інститути та режим, політичні процеси та політичну поведінку в умовах неопатримоніальної культури.</p>	Питання, презентації, есе.
6. Інституційна теорія: еволюція, напрямки, сучасні політологічні проблеми.	<p>Комплексно аналізувати владу та урядування, політичні системи, інститути та режими, політичні процеси та політичну поведінку у межах інституціоналізму.</p> <p>Спроможність комплексно використовувати нормативу та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень, зокрема теорії неінституціоналізму для аналізу політичних процесів та інститутів в Україні.</p> <p>Спроможність ефективно виконувати політико - організаційні, експертно -аналітичні та консультаційні функції на національному та міжнародному рівні.</p>	Питання, презентації, есе
7. Парламентаризм в Україні у процесі демократичного транзиту.	<p>Здатність проводити дослідження розвитку парламентаризму в Україні.</p> <p>Критичне осмислення проблем та принципів функціонування та закономірностей розвитку парламентаризму та його інститутів.</p> <p>Здатність комплексно аналізувати владу та урядування в Україні її політичну систему, інститути та режим в</p>	Питання, презентації, есе

	умовах розвитку парламентаризму. Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультаційні функції на національному рівні.	
8. Політичні партії в Україні як інститут демократії.	Здатність проводити дослідження вітчизняних політичних партій їх внутрішньопартійні структури. Критичне осмислення проблем та принципів функціонування політичних партій їх роль у політичній системі України. Спроможність комплексно використовувати нормативу та емпіричну політичну теорію, методологію політичних досліджень та прикладного політичного аналізу для досліджень партій та партійної системи України. Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультаційні функції на партійному рівні.	Питання, презентації
9. Неформальні політичні інститути в умовах демократичного транзиту України.	Здатність проводити дослідження неформальних політичних інститутів та їх впливу на вітчизняну політичну систему. Критичне осмислення проблем та принципів функціонування неформальних політичних інститутів їх впливу на розвиток влади та публічної політики, політичних інститутів та процесів.	Питання, презентації
10. Інституційний дизайн української політики.	Здатність комплексно аналізувати владу та урядування, політичну систему, інститути та режим, політичні процеси та політичну поведінку в Україні, їх вплив на конструювання вітчизняного інституційного дизайну політики. Спроможність ефективно виконувати політико-організаційні, експертно-аналітичні та консультаційні функції на національному рівні.	Питання, презентації, аналітичні записки

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бунецький Л. Інституційні процеси в Україні: ідентифікація, самоорганізація і світовий досвід / Л. Бунецький // Вісн. Львівського ун-ту. Серія філософсько-політологічні студії. – 2013. – Вип. 3. – С. 103-118. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlu_fps_2013_3_14
2. Вебер М. Соціологія. Загально історичні аналізи. Політика / Макс Вебер. – Київ: Основи, 1998. – 534 с.
3. Власенко С. Г. Основні причини та ризики деінституціоналізації демократії в Україні та шляхи її подолання / С. Г. Власенко // Вісник НАДУ. – 2015. – № 3. – С. 131-136.
4. Головченко В. Проблема політичної реформи в Україні та її європейський вибір [Електронний ресурс] / Володимир Головченко. – Режим доступу до ресурсу: <https://refdb.ru/look/3136304-p5.html>.
5. Кириченко М. О. Нелінійні метаморфози розвитку інформаційного соціуму в умовах глобальної біфуркації / М. О. Кириченко //

Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія «Філософія. Філософські перипетії». – Випуск 56. – 2017. – С. 56-62.

6. Колодій А. Соціетальна культура як чинник національної консолідації // Консолідація українського народу: конституційно-правові аспекти. Збірник статей за матеріалами науково-практичної конференції 28 лютого – 1 березня 2013 р. Львів, ЛНУ ім. Івана Франка. – Львів: Вид-во Львівського університету, 2013. – С.40-54. – Режим доступу: <http://political-studies.com/?p=941>

7. Кройтор А. В. Ідеологічні особливості партійної палітри сучасної України: аналіз програм вітчизняних парламентських партій [Електронний ресурс] / А. В. Кройтор // S.P.A.C.E. Society, Politics, Administration in Central Europe. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <http://space.onua.edu.ua/index.php/space/issue/view/11>.

8. Кройтор А. В. Конституційні основи політичної системи в Україні / А. В. Кройтор. // Традиції та новації юридичної науки: минуле, сучасність, майбутнє: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (19 травня 2017 р., м. Одеса). – 2017. – С. 220–223.

9. Кройтор А. В. Моделі демократичних переходів та практика їх застосування у пострадянських країнах [Електронний ресурс] / А. В. Кройтор // Актуальні проблеми політики. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <http://app.onua.edu.ua/index.php/app/article/view/174/149>

10. Кройтор А. В. Особливості політичного транзиту в Україні [Електронний ресурс] / А. В. Кройтор. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/10577/Kroytor%20A%20Prav%20ta%20inst%202018%20t1-11.pdf?sequence=1>.

11. Кройтор А.В. Реструктуризації внутрішньопартійної організації як виклик сучасної доби /А.В. Кройтор// Актуальні проблеми політики: збірник наукових праць. Випуск 60. – Одеса, 2017. – С. 223-234

12. Лавриненко Г. Кризи політичної модернізації та пошук альтернативних варіантів розвитку держав// Електронний ресурс, Режим доступу: – <https://grani.org.ua/index.php/journal/article/download/.../73>

13. Михальченко М.І. Україна як нова історична реальність: запасний гравець Європи. - Дрогобич: ВФ «Відродження», 2004. – 488 с.

14. Мілюкова А. Політичні інститути та процеси в Україні [Електронний ресурс] / А. Мілюкова, Н. Степанова. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <http://dspace.onu.edu.ua:8080/bitstream/>

15. Політичні трансформації у країнах Центральної Європи наприкінці ХХ – на початку ХХІ століть: Навчальний посібник / Упоряд. М.Лендбел. Ужгород: Поліграф центр «Ліра», 2016. – 464с.

16. Романюк. О. Моделі посткомуністичних трансформацій [Електронний ресурс] / О. Романюк – Режим доступу до ресурсу: <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/8835/03-Romanuk.pdf?sequence=1>

17. Суспільно-політичні трансформації в Україні: від задумів до реалій /В. Ф. Солдатенко (кер.) та ін.; НАНУ; Ін-т політ. і етнонац. досл-нь.— К.: Парламентське вид-во, 2009 — 536 с.

18. Фісун О. Неопатримоніалізм проти демократії в Україні [Електронний ресурс] / О. Фісун – Режим доступу до ресурсу: <http://veche.kiev.ua/journal/1094/>.

ОЦІНЮВАННЯ

Форма підсумкового контролю – ІСПИТ

Теми практичних занять	Кількість балів за вид роботи	Разом балів
1. Головні парадигми й наукові підходи щодо суспільно-політичної динаміки: генеза і сучасний стан.	0 – 5 (опитування, участь у дискусії)	0 – 5
2. Модернізація: сутність та основні підходи до визначення сучасності.	0 – 5 (опитування)	0 – 5
3. Умови виникнення та еволюція теорій модернізації.	0 – 5 (опитування, участь у дискусії)	0 – 5
4. Політичні зміни та інновації в умовах модерну та постмодерну	0 – 5 (опитування, участь у дискусії)	0 – 5
5. Типи політичної модернізації.	0 – 5 (опитування, участь у дискусії)	0 – 5
Контрольна робота за модулем I.	0-15 (тестові завдання)	0 – 15
6. Транзитологія в структурі політичної науки.	0 – 5 (опитування, участь у дискусії)	0 – 5
7. Демократизація як глобальна тенденція політичного розвитку	0 – 5 (опитування, участь у дискусії)	0 – 5
8. Теорії демократичного переходу: еволюція змісту і актуальна проблематика.	0 – 5 (опитування, участь у дискусії)	0 – 5
9. Моделі політичних переходів	0 – 5 (опитування, участь у дискусії)	0 – 5
10. Специфіка посткомуністичних політичних трансформацій	0 – 5 (опитування, участь у дискусії)	0 – 5
Контрольна робота за модулем II	0-15 (тестові завдання)	0-15
ІНДЗ	1 – 20 (презентація), 1 – 25 (есе), 10-20 (аналітична записка)	20
Всього балів		0 - 100

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (- 10%). Обов'язкова присутність здобувачів на підсумковому контролі. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності: регламентується Кодексом академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І. Мечникова, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій. Порядок та умови такого навчання регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ (<http://onu.edu.ua/uk/geninfo/official-documents>). У випадку відсутності здобувача на лекції або практичному занятті він зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття через опитування в поза аудиторний час (час консультацій викладача). Невідпрацьовані заняття вважаються незданими і за них не нараховується оцінка в балах. У підсумку, оцінені за 100-бальною системою, знання здобувача відображаються у заліково-екзаменаційній відомості та заліковій книжці.